

12.02.2019

Asia/8

§ 18

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mohamed Abdirahimin valtuustoaloitteesta palvelujen järjestämisestä syrjäytymisen ja yksinäisyyden ongelmien helpottamiseksi

HEL 2019-000646 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Syrjäytyminen ja yksinäisyys on merkittävä ongelma. Kaupunki on käynnistänyt tai käynnistämässä toimenpideohjelmia, joissa huomioidaan syrjäytymisen ja yksinäisyyden ehkäisy sekä kaupunkilaisten kohtaamisen ja osallisuuden mahdollistaminen. Uusien kohtaamispaikkojen tai puhelinpalvelun perustamista nykyisten ja suunnitteilla olevien lisäksi ei kannateta. Olemassa olevista palveluista ja toimenpideohjelmissä on tarpeellista viestiä tehokkaammin.

Riskiryhmien tehokkaampi huomioiminen palveluissa, palvelunsaannin helpottaminen, palveluohjaus ja arvostava asiakaspalvelu ovat keskeisiä asioita kasvatuksen ja koulutuksen toimialan palveluissa sekä kaupungin toimenpideohjelmissä.

Matalan kynnyksen kohtaamispaikat ja puhelinpalvelu

Kaikki päiväkodit, koulut ja oppilaitokset toimivat lähtökohtaisesti matalan kynnyksen kohtaamispaikkoina. Päiväkodeissa ja kouluissa perheet tavataan säännöllisesti muun muassa kasvatus- ja arviointikeskusteluissa sekä vanhempainilloissa. Lisäksi kouluissa on luokka- ja/tai vanhempainiltoja. Oppilaitoksissa järjestetään esimerkiksi avoimia ovia ja vanhempainiltoja.

Tämän lisäksi kaupungissa on lukuisia matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja eri-ikäisille helsinkiläisille, kuten esimerkiksi leikkipuistot, liikuntapaikat, nuorisotalot, kirjastot, kulttuuritalot, perhekeskukset ja asukastalot Helsingin Ohjaamo tarjoaa nuorille matalan kynnyksen palveluja ja toimii alustana muulle nuorten osallisuutta edistävälle toiminnalle. Matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja tarjoavat myös monet kolmannen sektorin toimijat esimerkiksi Tyttöjen ja Poikien talot. Helsingin kaupungin osallisuusmallin mukaisesti kaupungin tiloja avataan asukas- ja yhteisötoiminnalle entistä laajemmin ja niiden varaamisesta tehdään helpompaa.

Kaupungin tarjoamassa puhelinpalvelussa huomioidaan myös tarvittava palveluohjaus. Asiantuntevaa puhelinpalvelua tarjoavat myös lukuisat kolmannen sektorin toimijat.

Toiminta ja toimenpideohjelmat

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan palveluissa tukea tarvitsevat lapset, nuoret ja perheet pyritään tunnistamaan varhaisessa vaiheessa sekä järjestämään heille oikea-aikaisesti tarvittavat palvelut yhteistyössä lasten, nuorten, huoltajien ja muiden toimijoiden kanssa. Opiskeluhoito toimii kouluissa ja oppilaitoksissa matalan kynnyksen syrjäytymistä ja yksinäisyyttä ennaltaehkäisevänä palveluna. Opiskeluhoito tarjoaa myös verkossa matalan kynnyksen palvelua ja palveluohjausta Jelppii- ja Toisen asteen yhteys -sivustojen kautta. Jelppii-sivustolle on tulossa chat, ja toiselle asteelle suunnitellaan mobiilisovellusta, jonka kautta nuori voi ottaa suoraan yhteyttä opiskeluhoillon henkilöstöön. Toimialan palveluissa asiakkaat kohdataan lähtökohtaisesti yhdenvertaisesti, arvostavasti ja empaattisesti. Syrjäytymisen ja yksinäisyyden ehkäisyyn kiinnitetään huomiota myös kaupungin toimenpideohjelmissa.

Mukana-ohjelma, Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisemisen kaupunkistrategiahanke 2017–2021, pyrkii saamaan aikaan systemisen muutoksen, jonka myötä lasten ja nuorten syrjäytyminen, ylisukupolvisen syrjäytymisen periytyminen ja alueellinen eriytyminen vähenevät Helsingissä. Ohjelma kattaa kaikki kaupungin toimialat. Ohjelmassa pyritään myös tunnistamaan riskiryhmiin kuuluvat ja kohdentamaan palveluja heille. Yksi ohjelman toimenpiteistä on Me-talon perustaminen Mellunmäkeen alueen eri-ikäisten asukkaiden asukaslähtöiseksi kohtaamispaikaksi. Mukana-ohjelmassa kehitetään myös kaupungin nuorille tarkoitettuja nettisivuja vastaamaan paremmin sirpaloituneen tiedon haasteeseen. Mukana-ohjelma on ollut kaupunginhallituksen käsittelyssä 28.1.2019.

Kaikkien toimialojen yhteistyönä tehtävä kaupunkitasoinen Helsingin hyvinvointisuunnitelma 2019–2021 sisältää kaupunkistrategian pääpainopisteet hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Hyvinvointisuunnitelman rakentamisessa ja tavoitteiden ja toimenpiteiden suunnittelussa huomioidaan laajasti syrjäytymisen ja yksinäisyyden ehkäiseminen sekä riskiryhmiin kuuluvien palvelut. Esimerkiksi opiskeluhoillon yhdeksi painopisteeksi on hyvinvointisuunnitelmassa nostettu sosiaalisen kiinnittymisen edistäminen ja siten yksinäisyyden ja koulupudokkuuden ehkäiseminen yhdessä koko koulun tai oppilaitoksen kanssa. Hyvinvointisuunnitelma valmistuu kevään 2019 aikana.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on toteuttajana myös esimerkiksi Liikkumishjelmassa ja Stadin Ikäohjelmassa, joissa osallisuuden sekä

palvelujen kehittämisen ja niiden saavutettavuuden teemat ovat esillä. Toimialan osallisuussuunnitelma vuosille 2019–2021 on esitelty joulukuussa 2018.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäiseminen sekä riskiryhmät ja heidän palvelunsa huomioidaan kaupungin toimenpideohjelmien suunnittelussa ja toteutuksessa. Lautakunta pitää nykyisiä ja toimenpideohjelmissa kehitteillä olevia kohtaamispaikkoja ja puhelinpalvelua riittävinä sekä viestinnän tehostamista kaupungin tarjoamista kohtaamispaikoista ja palveluista kannattavana. Lautakunta korostaa, että Helsingin kaupungin asiakaspalvelun on oltava yhdenvertaista, arvostavaa ja empaattista.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Mari Mulari, Pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 83274
mari.mulari(a)hel.fi
Heidi Roponen, Erytysuunnittelija: 310 71927
heidi.roponen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt lausuntoa kasvatus- ja koulutuslautakunnalta 12.3.2019 mennessä liitteenä olevasta valtuutettu Mohamed Abdirahimin ym. valtuustoaloitteesta syrjäytymisen ja yksinäisyyden purkupalveluista. Aloitteessa esitetään, että kaupunki loisi lisää matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja sekä parantaisi niiden tunnettavuutta ja houkuttelevuutta. Lisäksi aloitteessa esitetään, että kaupunki pyrkisi tehokkaammin huomioimaan muun muassa terveydenhuollon palveluissa riskiryhmiin kuuluvat ja ohjaamaan heidät matalan kynnyksen palveluihin, helpottamaan riskiryhmiin kuuluvien palvelunsaantia sekä kohtaamaan heidät poikkeuksetta empaattisesti, kunnioittaen ja rohkaisten. Aloitteen mukaan empaattinen, rento, jutteleva ja osaava puhelinpalvelu toimisi myös ensiaskeleena ohjaten tarvittaviin palveluihin ja kohtaamispaikkoihin kannustavalla ja kiireettömällä otteella.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

12.02.2019

Asia/8

Lisätiedot

Mari Mulari, Pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 83274
mari.mulari(a)hel.fi
Heidi Roponen, Erytyissuunnittelija: 310 71927
heidi.roponen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kasvatusjakoulutus@hel.fi

Käyntiosoite

Töysänkatu 2 D
Helsinki 51
www.hel.fi/kasvatusjakoulutus

Puhelin

+358 9 310 8600

Faksi

+358 9 86390

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI2922661800003009

Alv.nro

FI02012566